

Uzasadnienie

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) dyrektywy siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) – zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Kierując się koniecznością utrzymania i przywracania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, plan zadań ochronnych na okres 10 lat ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 **Dolina Skrzy Lewej PLH140051** – zwanego dalej „obszarem Natura 2000”, za ustanowienie planu zadań ochronnych odpowiedzialny jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie. Projekt dokumentacji został sporządzony przez wyłonionego w trybie przetargu nieograniczonego wykonawcę – Klub Przyrodników oraz wyznaczonych przez Wykonawcę Ekspertów, w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego”, którego beneficjentem jest Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) jeśli jest taka potrzeba, wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081) – dalej zwaną „ustawą ocenową”. Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ocenowej, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, z późn. zm.) projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy ocenowej, w związku z art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

Omawiany obszar Natura 2000, został zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (nr aktu normatywnego C(2010) 9669), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r., która została zastąpiona decyzją Komisji (UE) 2018/43 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia jedenastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2017) 8260), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 19 stycznia 2018 r.

Projekt planu zadań ochronnych sporządzono dla całego obszaru Natura 2000, bowiem nie stwierdzono występowania przesłanek o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, to jest:

- dla obszaru Natura 2000 ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- na terenie obszaru Natura 2000 nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

Jednocześnie, obszar Natura 2000 nie znajduje się w obszarach morskich oraz nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody.

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz ustalono jego granice według współrzędnych załamania granicy w układzie PL – 1992. Na podstawie danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych - zwanym dalej „SDF”, zidentyfikowano przedmioty ochrony, którymi są: **3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 9170 Grań środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, 1337 Bóbr europejski *Castor fiber* oraz 1355 Wydra *Lutra lutra*. Zaznaczyć tu jednak należy, iż na podstawie analizy dostępnych materiałów oraz wyników badań terenowych przeprowadzonych na potrzeby planu zadań ochronnych wykazano, że siedlisko przyrodnicze 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) w omawianym obszarze nie występuje, zaś siedlisko 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* występuje na niewielkiej**

powierzchni. Dalszych prac wymaga również identyfikacja stanowisk obuwika pospolitego. W granicach obszaru stwierdzono natomiast prawdopodobieństwo występowania siedliska przyrodniczego 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranuncion fluitantis*), przy czym podjęcie działań związanych z wpisaniem omawianego siedliska na listę przedmiotów ochrony wymaga przeprowadzenia i analizy wyników badań inwentaryzacyjnych, połączonych z oceną warunków hydromorfologicznych rzeki metodą RHS (River Habitat Survey).

Dokonana w trakcie prac terenowych ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 wykazała co następuje:

- 1) W 2014 r. stwierdzono, iż w granicach obszaru Natura 2000 siedlisko 3150 występuje na niewielkiej powierzchni (ok. 1,5 ha), głównie w strefie oddziaływania cofki ze zbiornika Soczewka. Ma ono postać drobnych, w większości ubogich gatunkowo płatów, z niewielkim udziałem gatunków charakterystycznych. Reprezentatywność siedliska oceniono wówczas jako nieznaczącą. Niniejsze wynika przede wszystkim z nieznaczonej powierzchni siedliska, jego okresowego charakteru oraz modelu funkcjonowania stanowisk (na części płatów wody w starorzeczach pochodzą przede wszystkim z roztopów i zanikają z końcem maja, a na części ich trwanie uzależnione jest od poziomu piętrzenia na zaporze w Soczewce), a także niemal całkowitego braku typowo wykształconych zbiorowisk roślinnych. Różnica między wielkością powierzchni siedliska w pierwotnym SDF, a stwierdzoną w trakcie rozpoznania terenowego w 2014 r. wynika z błędnej interpretacji danych naukowych (pierwotny błąd naukowy). Wspomniany tu błąd polegał na zakwalifikowaniu części powierzchni zbiornika Soczewka do siedliska 3150 na początkowym etapie tworzenia sieci obszarów Natura 2000, tj. podczas prac Wojewódzkich Zespołów Specjalistycznych (jako sztuczny zbiornik wodny, nie może on być klasyfikowany jako ten typ siedliska przyrodniczego). Dodatkowo, ostateczne granice obszaru Natura 2000, przedstawione do akceptacji Komisji Europejskiej w 2009 r., ustalone zostały z pominięciem ww. zbiornika. Biorąc powyższe od uwagę, wydaje się zasadnym dokonanie zmiany oceny reprezentatywności siedliska nadanej na etapie tworzenia obszaru Natura 2000 z B na D (siedlisko nieistotne). Zmiana danych SDF zostanie jednak dokonana po analizie wyników badań uzupełniających, których celem jest weryfikacja danych z 2014 r. Wstępne badania w ww. zakresie, prowadzone przez Pracownię Badań i Analiz Przyrodniczych w Bydgoszczy, wskazują na brak występowania siedliska w granicach obszaru Natura 2000.
- 2) W przypadku siedliska 6410 podczas prac terenowych stwierdzono, że płaty kwalifikowane podczas wyznaczania obszaru Natura 2000 i wykazane później jako Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) stanowią w większości zbiorowiska szuwarowe lub leśne. W ostoi brak jest miejsc o warunkach ekologicznych warunkujących występowanie łąk trzęślicowych, i najwyraźniej podczas ustalania listy przedmiotów ochrony na etapie tworzenia obszaru doszło do pierwotnego błędu naukowego. Z tego też względu zasadnym jest usunięcie informacji o występowaniu siedliska w granicach obszaru Natura 2000. Wniosek o zmianę danych w SDF został złożony do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Zmiany w zakresie listy przedmiotów ochrony zostaną dokonane po akceptacji ww. wniosku przez Komisję Europejską.
- 3) Siedlisko 9170 występuje w postaci dwóch płatów, wykształconych na łącznej powierzchni około 12 ha. Płaty grądów rozwinęły się przede wszystkim w centralnej części obszaru, po zachodniej stronie rzeki. Są to głównie uboższe gatunkowo postacie siedliska, wykształcone miejscami na silnie nachylonych zboczach doliny oraz dochodzących do niej pofałdowanych fragmentach pól wydmyowych. Drzewostan siedliska tworzy głównie grab i brzoza, rzadziej dąb, miejscami z domieszką sosny. Runo na większości powierzchni siedliska jest dość ubogie. Lepiej wykształcone płaty, charakteryzujące się większym bogactwem gatunkowym, udziałem ciepłolubnych gatunków runa oraz większym udziałem lipy i klonu, rozwinęły się jedynie na części zboczy. Analiza stanu ochrony siedliska wykazała zaburzenia w strukturze przestrzennej i wieku drzewostanu oraz niewystarczającym udziale martwego drewna. Stwierdzono dodatkowo występowanie obcych gatunków inwazyjnych w podszycie (miejscami czeremcha amerykańska). Biorąc powyższe pod uwagę, stan zachowania przedmiotu ochrony oceniono jako zły (U2).
- 4) Siedlisko 91E0 w granicach obszaru Natura 2000 występuje w postaci dwóch płatów, wykształconych na łącznej powierzchni około 33,5 ha. Obecne tu zbiorowiska reprezentują podtyp łągów olszowych i źródliskowych zdominowanych przez olszę czarną. Rozwinęły się one

- w dolinie rzecznej, w sąsiedztwie koryta rzeki i płątów nadrzecznych szuwarów. Analiza stanu ochrony siedliska wykazała, iż część płątów posiada charakter inicjalnych zbiorowisk łągowych – ze stosunkowo młodym drzewostanem i zaburzeniach w strukturze przestrzennej drzewostanu oraz niewystarczającym udziałem martwego drewna. Płąt z oceną właściwą charakteryzuje się zaś znacznym stopniem naturalności. Zbiorowisko posiada dobrze wykształconą strukturę pionową roślinności oraz stosunkowo dobre zasoby martwego drewna. Gatunki charakterystyczne dla siedliska w runie, występują na większości jego powierzchni. Biorąc powyższe pod uwagę, metodą najlepszej oceny eksperckiej, stan siedliska oceniono jako niezadowolający (U1).
- 5) Występowanie obuwika pospolitego (1902) zostało stwierdzone w granicach obszaru Natura 2000 podczas badań prowadzonych na potrzeby dokumentacji planu zadań ochronnych. Analiza stanu ochrony gatunku wykazała wówczas, iż jego populację należy określić jako skrajnie nieliczną (obserwowano jedynie trzy płonne osobniki), z siedliskiem występowania charakteryzującym się stosunkowo silnym zacienieniem przez drzewa, krzewy i wysokie byliny (turzyce). Wywiad środowiskowych (informacja przekazana przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Łodzi, Nadleśnictwo Gostynin) oraz wstępne wyniki badań inwentaryzacyjnych prowadzonych przez Pracownię Badań i Analiz Przyrodniczych w Bydgoszczy nie dają pewności w zakresie dalszego występowania obuwika w obszarze (brak odnotowania gatunku w 2018 r.). Biorąc jednak pod uwagę specyfikę gatunku, na chwilę obecną przyjmuje się, że gatunek ten występuje w obszarze, pozostając w stanie spoczynku. Z wyżej wymienionych względów stan ochrony obuwika pospolitego oceniony został jako zły (U2).
 - 6) Dokładna liczebność bobra europejskiego (1337) w obszarze nie jest znana, natomiast z obserwacji wynika, że jest ona stosunkowo wysoka (kilkanaście osobników). Siedlisko gatunku charakteryzuje się małym stopniem przekształcenia, stosunkowo niską antropopresją oraz dobrą bazą żerową i dobrą perspektywą ochrony. Bóbr zasiedla samą dolinę, penetrując ją na odległość do 40 – 50 m od brzegu rzeki i zbiorników wodnych. Funkcjonowanie populacji gatunku na badanym obszarze nie wydaje się zagrożone. Biorąc powyższe pod uwagę, stan zachowania gatunku oceniono jako właściwy (FV).
 - 7) W granicach obszaru Natura 2000 ślady bytowania wydry znaleziono w 3 miejscach. Niniejsze wskazuje na występowanie gatunku w obszarze, jednak z uwagi na wielkość terenu może on być jedynie częścią terytorium 1 – 2 osobników lub matki z młodymi. Podobnie jak w przypadku bobra, siedlisko gatunku charakteryzuje się małym stopniem przekształcenia, stosunkowo niską antropopresją oraz dobrą bazą żerową i dobrą perspektywą ochrony. Istotnych zagrożeń dla bytowania wydry w obszarze nie zanotowano. Na podstawie wytycznych monitoringu, stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowolający (U1). Należy tu jednak zaznaczyć, iż mimo niskiej oceny stanu populacji, biorąc pod uwagę charakterystykę obszaru oraz jego powierzchnię, wielkość populacji uznaje się za optymalną.

Posługując się symbolami kodów zagrożeń (zgodnymi z „Listą referencyjną zagrożeń, presji i działań stanowiącą załącznik 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1”, opracowaną przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska (dostępną pod adresem internetowym <http://natura2000.gdos.gov.pl/strona/nowy-element-3>), zdefiniowano zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, zapisując je w kolejności alfabetycznej symbolu, w opisie wskazując ich zakres. Zaproponowany sposób zapisu, w przypadku zagrożeń o tożsamym charakterze i odnoszących się do więcej niż jednego przedmiotu ochrony, pozwolił na eliminację powtórzeń w tekście zarządzenia. Wśród zidentyfikowanych zagrożeń wymienia się:

- 1) W stosunku do siedliska 9170 jako zagrożenia istniejące wskazano występowanie gatunków inwazyjnych (czeremcha amerykańska) oraz zmniejszenie lub utratę określonych cech siedliska (głównie w odniesieniu do stwierdzonego w części płątów niewystarczającego zasobu martwego drewna oraz udziału drzewostanów osiagających wiek powyżej 100 lat). Wśród potencjalnych zagrożeń wymienia się natomiast zaśmiecanie terenu oraz uprawianie sporów i różnych formy rekreacji, wycinkę lasu i odnawianie lasu po wycince.
- 2) Wśród zagrożeń istniejących, zdefiniowanych dla części płątów 91E0, podobnie jak w przypadku siedliska 9170, wskazano zmniejszenie lub utratę określonych cech siedliska. Do potencjalnych zaliczono zaś zaśmiecanie terenu, kolonizację obcych gatunków inwazyjnych, sukcesję, modyfikację funkcjonowania wód (ogólnie) oraz wycinkę lasu i odnawianie lasu po wycince.

- 3) Za zagrożenie istniejące w przypadku obuwika pospolitego uznano występowanie obcych gatunków inwazyjnych, postępujący proces sukcesji oraz możliwe ryzyko wyginięcia gatunku na skutek przypadkowych zdarzeń, m. in. w wyniku działalności bobrów (ścianianie drzew na stanowiskach obuwika, lokalne podtopienia) lub dzików (buchtowanie stanowisk gatunku rośliny). Jako potencjalne zagrożenia wymienia się natomiast wycinkę lasu i odnowienia po wycince oraz pozyskiwanie/usuwanie osobników gatunku, sporty i różne formy rekreacji.
- 4) W stosunku do bobra europejskiego (1377) i wydry (1355) nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących. Wśród potencjalnych wymienia się natomiast zanieczyszczenia wód i modyfikację ich funkcjonowania (ogólnie), a także ingerencję człowieka w siedlisko gatunku (dot. wyłącznie bobra).

Nie analizowano istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) z powodu konieczności weryfikacji oceny nadanej mu w SDF. W stosunku zaś do siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* występowanie zagrożeń zostanie poddane ocenie w ramach analizy wyników badań związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy o przedmiocie ochrony.

Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter, ustalono następujące cele zadań ochronnych:

- 1) Celem działań ochronnych dla siedliska 3150 jest uzupełnienie stanu wiedzy na temat siedliska i jego rozmieszczenia na terenie obszaru Natura 2000.
- 2) Celem działań ochronnych dla siedliska 9170 jest utrzymanie występowania siedliska w obszarze na powierzchni 9 ha oraz eliminacja lub ograniczenie udziału inwazyjnych gatunków obcych w podszybie i runie, zmierzające do poprawy parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie wskaźnika: inwazyjne gatunki obcych w podszybie i runie z U1 na FV. Założony niniejszym planem cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Wskazać tu jednocześnie należy, że w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych nie ma możliwości poprawy ogólnej oceny stanu zachowania względem poszczególnych płatów siedliska tj. z U2 na U1 lub U1 na FV. Część drzewostanu stanowią gatunki odbiegające od optymalnego składu siedliska, dodatkowo w wieku niekwalifikującym do podjęcia prac związanych z przebudową drzewostanu. W części przypadków podjęcie prac gospodarczych byłoby z większą szkodą dla siedliska (z przyrodniczego punktu widzenia) aniżeli postawienie go w obecnym stanie. Naturalny wzrost udziału martwego drewna oraz wzrost udziału drzewostanów dojrzałych jest procesem wymagającym czasu, który przekracza okres obowiązywania planu zadań ochronnych. Poprawa parametru struktury i funkcji w omawianych zakresach jest możliwa, niemniej jednak należy mieć na względzie, że musi ona być prowadzona etapami. Kontynuacja zaplanowanego przez Nadleśnictwa wyłączenia części płatów z użytkowania gospodarczego wpłynie na stopniową poprawę wspomnianych powyżej wskaźników.
- 3) Celem działań ochronnych dla siedliska 91E0 jest utrzymanie występowania siedliska w obszarze na powierzchni 24 ha oraz uruchomienie lub kontynuacja procesu poprawy parametru struktury i funkcji płatów siedliska charakteryzujących się złym (U2) stanem zachowania, w zakresie wskaźników: martwe drewno wielkowymiarowe, wiek drzewostanu oraz pionowa struktura roślinności. Z dwóch wyodrębnionych płatów łągu jeden otrzymał ocenę właściwą – FV, drugi ocenę złą – U2. Zła ocena jednego z płatów wynika z inicjalnego charakteru zbiorowiska (niewykształcona struktura pionowa roślinności, brak martwego drewna wielkowymiarowego, brak gatunków charakterystycznych w runie). Aby utrzymać stan zachowania siedliska z oceną FV i poprawić stan płatów z oceną U2 należy realizować działania z zakresu modyfikacji lub utrzymania gospodarowania drzewostanem, umożliwiające zróżnicowanie się struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu (na gruntach prywatnych). Wspomnieć jednocześnie należy, że podobnie jak w przypadku siedliska 9170, naturalny wzrost udziału martwego drewna oraz wzrost udziału drzewostanów ponad 100-letnich jest procesem wymagającym czasu, który przekracza okres obowiązywania planu zadań ochronnych. Poprawa parametru struktury i funkcji w omawianych zakresach jest możliwa, niemniej jednak musi ona być prowadzona etapami. Kontynuacja zaplanowanego

przez Nadleśnictwa wyłączenia części płatów z użytkowania gospodarczego wpłynie na stopniową poprawę wspomnianych powyżej wskaźników. Biorąc powyższe pod uwagę założony niniejszym planem cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Jednocześnie podjęte zostaną działania umożliwiające poprawę stanu zachowania siedliska w dalszej niż plan zadań ochronnych perspektywie.

- 4) Celem działań ochronnych dla obuwika pospolitego (1902) jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Ponadto, w przypadku potwierdzenia stanowisk gatunku, celem działań ochronnych będzie utrzymanie występowania gatunku w obszarze oraz poprawa parametru struktury i funkcji siedliska w miejscach jego występowania, w zakresie wskaźników: ocienienie przez drzewa i krzewy oraz wysokie byliny/gatunki ekspansywne/konkurencyjne z U1 na FV. Przyjmuje się, iż zastosowanie działań mających na celu ochronę i poprawę siedliska potwierdzonych stanowisk gatunku powinno wpłynąć korzystnie na stan jego populacji. Tym samym założony niniejszym planem cel wydaje się możliwy do osiągnięcia.
- 5) Celem działań ochronnych w stosunku do bobra europejskiego (1377) jest zachowanie występowania gatunku w obszarze oraz utrzymanie jego obecnego stanu zachowania (FV – stan właściwy). Siedlisko gatunku cechuje mały stopień przekształcenia, stosunkowo niska antropopresja oraz dobra baza żerowa. Biorąc powyższe pod uwagę założony niniejszym planem cel wydaje się możliwy do osiągnięcia.
- 6) Celem działań ochronnych dla wydry (1355) jest zachowanie występowania gatunku w obszarze oraz utrzymanie minimum jego obecnego stanu zachowania (U1 – stan niezadowolający). Założony niniejszym planem cel wydaje się możliwy do osiągnięcia.

Nie analizowano istniejących i potencjalnych zagrożeń dla siedliska 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) z powodu konieczności weryfikacji oceny nadanej mu w SDF. Punktem wyjścia weryfikacji osiągnięcia celów działań ochronnych będą wyniki badań terenowych przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych oraz badań monitoringowych zaplanowany w ramach niniejszego dokumentu planistycznego.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ramach planu zadań ochronnych zaplanowano następujące działania ochronne:

- 1) W stosunku do siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* zaplanowano działania z zakresu uzupełnienia wiedzy o przedmiocie ochrony, których celem będzie potwierdzenie wyników badań z 2014 r. Wskazano ponadto, że badania nakierowane na waloryzację siedliska 3150 należy prowadzić również w kontekście występowania siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników i połączyć je z oceną warunków hydromorfologicznych rzeki z wykorzystaniem metody RHS (River Habitat Survey).
- 2) Dla siedliska 9170 jako działanie z zakresu ochrony czynnej wskazano eliminację lub ograniczenie występowania obcych gatunków inwazyjnych (czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*). W ramach działań związanych z modyfikacją metod gospodarowania wskazano natomiast działania odnoszące się do struktury przestrzennej i wieku drzewostanu oraz udziału martwego drewna, a także ochrony najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów) oraz ochrony bioróżnorodności wraz z poprawą parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie udziału martwego drewna. W kontekście powyższego wskazać należy, iż w żadnym ze wskazanych w niniejszym planie wydzieleń leśnych obejmujących grunty Skarbu Państwa, w których zalecona jest „ochrona najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów, ze względu na ochronę przyrody, nie zostały zaplanowane zabiegi gospodarcze w Planach Urządzenia Lasu. Tym samym realizacja działania zostanie zapewniona zarówno w okresie obowiązywania niniejszego planu, jak i w kolejnej rewizji urządzenia lasu.
- 3) Dla siedliska 91E0 zaplanowano działania z zakresu modyfikacji metod gospodarowania, obejmujących zachowanie siedliska oraz poprawę struktury i funkcji siedliska w zakresie wieku drzewostanu oraz udziału martwego drewna, a także ochronę najcenniejszych płatów

siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów) oraz ochrony bioróżnorodności wraz z poprawą parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie udziału martwego drewna. Podobnie, jak w przypadku siedliska 9170 w żadnym ze wskazanych w niniejszym planie wydziałów leśnych obejmujących grunty Skarbu Państwa, nie zostały zaplanowane zabiegi gospodarcze w Planach Urządzenia Lasu. Tym samym, także w przypadku siedliska 91E0 realizacja działania zostanie zapewniona zarówno w okresie obowiązywania niniejszego planu, jak i w kolejnej rewizji urządzenia lasu.

- 4) Dla obuwika pospolitego zaplanowano działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy, a w przypadku stwierdzenia stanowisk gatunku działania z zakresu ochrony czynnej obejmujące eliminację lub ograniczenie występowania obcych gatunków inwazyjnych (czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*) oraz poprawę warunków świetlnych i redukcję gatunków konkurencyjnych runa.

Ocena zagrożeń i celów działań ochronnych nie wykazała konieczności definiowania działań w stosunku do bobra europejskiego i wydry. Nie definiowano również działań ochronnych w stosunku do siedliska 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) ze wskazanych już wcześniej powodów.

Zaplanowane w ramach planu zadań ochronnych kontrole działań z zakresu ochrony czynnej, regularny monitoring sposobu gospodarowania terenem oraz monitoring siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt pozwoli na ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz skuteczności podjętych działań. Miejsce realizacji działań ochronnych w obszarze Natura 2000 wskazano zgodnie z podziałem ewidencyjnym działek oraz wykazem ewidencji leśnej wskazanej w Planach Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gostynin (PUL na lata 2013-2022) oraz Nadleśnictwa Łąck (PUL na lata 2014-2023). Podkreślenia wymaga, iż wykaz działek oraz wydziałów leśnych został wygenerowany z wykorzystaniem systemu informacji przestrzennej (GIS), w oparciu o warstwy zidentyfikowanych siedlisk przyrodniczych, granic działek ewidencyjnych, wydziałów leśnych oraz działań ochronnych. Tym samym możliwa jest sytuacja, w której realizacja działań ochronnych, mimo wykazania działki w tabeli, prowadzona będzie jedynie na jej fragmencie. W kolumnie pod nazwą „Obszar wdrażania” umieszczono informację w treści „Obszar Natura 2000, zgodnie z załącznikiem nr 6 do zarządzenia.” Niniejsze wskazuje na obowiązek łącznego czytania zapisów załącznika nr 5 i 6 do zarządzenia.

Analiza dokumentów planistycznych wyszczególnionych w art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, wykazała konieczność sformułowania wskazań do wprowadzenia zmiany zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Nowy Duninów oraz Gostynin w zakresie uwzględniania informacji o występowaniu obszaru Natura 2000, przebiegu jego granic oraz obowiązywania przepisów odrębnych odnoszących się do omawianej formy ochrony przyrody. Jednocześnie, nie stwierdzono występowania przesłanek do konieczności sporządzenia planu ochrony dla obszaru, bowiem plan zadań ochronnych oraz zaplanowane w nim działania uznano za wystarczającą ochronę dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. Obowiązek ich przeprowadzenia wynika z art. 39 ustawy o ocenie. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 ogłoszono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych z dnia 7 marca 2014 r, które zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu. Ponadto, informacja ta została umieszczona na stronie projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. Następnie, obwieszczeniem z dnia 30 maja 2014 r., opublikowanym w prasie (Gazeta Wyborcza Nr 123.8155/2014), poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz o możliwości składania uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. Obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia planu zadań ochronnych zamieszczone również w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz

wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu i urzędów administracji samorządowej, jak również stronie internetowej projektu www.projektnatura.utp.edu.pl. W terminie 21 dni nie zgłoszono uwag.

W trakcie procesu sporządzania planu zadań ochronnych, w dniach 24 czerwca i 25 września 2014 r. w siedzibie Urzędu Gminy Nowy Duninów, zorganizowano spotkania dyskusyjne z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele m.in.: Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, Wykonawcy projektu dokumentacji, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Starostwa Powiatowego w Płocku, Urzędu Gminy Gostynin, Urzędu Gminy Nowy Duninów, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi oraz Nadleśnictwa Gostynin i Nadleśnictwa Łąck, a także osób prywatnych. Na spotkaniu przedstawiono informację na temat obszaru Natura 2000 oraz jego wartości przyrodniczych, a także założenia i działania planowane w ramach planu zadań ochronnych. Dodatkowo, wszystkich zebranych poinformowano, iż osoby bądź instytucje zainteresowane uczestnictwem w pracach mogą zgłaszać chęć udziału w procesie tworzenia planu zadań ochronnych poprzez bezpośredni kontakt z koordynatorem i wykonawcą projektu oraz Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wyniki prac nad projektem zostały ujęte w stabelaryzowanym dokumencie pod nazwą „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Skrwy Lewej PLH140051”, który posłużył jako materiał wyjściowy do opracowania projektu planu zadań ochronnych w formie projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Planowane w ramach planu zadań ochronnych działania ochronne, w trybie roboczym Zespołu Lokalnej Współpracy zostały udostępnione podmiotom m.in. takim jak: Urząd Gminy Gostynin, Urząd Gminy Nowy Duninów, Starostwo Powiatowe w Gostyninie, Starostwo Powiatowe w Płocku, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi, Nadleśnictwo Gostynin, Nadleśnictwo Łąck, Zarząd Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dawniej Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Inspektorat w Gostyninie) oraz Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (pismo WPN-II.6320.2.2018.AA.2 z dnia 19 lutego 2018 r.).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy ocenowej, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.8.2018.AA z dnia 27 sierpnia 2018 r., zawiadomił o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (projektu zarządzenia) oraz poinformował o możliwości złożenia uwag i wniosków do dokumentu w terminie 21 dni, tj. 17 września 2018 r. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zostało opublikowane w prasie (Nasz Dziennik nr 197, 6251), umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń urzędu i urzędach administracji samorządowej. Informację o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub elektronicznej, wysłano między innymi do: Urzędu Gminy Gostynin, Urzędu Gminy Nowy Duninów, Starostwa Powiatowego w Płocku, Starostwa Powiatowego w Gostyninie, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi, Nadleśnictwa Gostynin, Nadleśnictwa Łąck, Zarządu Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Ponadto, informację o wyłożeniu projektu zarządzenia do publicznego wglądu wysłano do organizacji pozarządowych.

W myśl art. 39 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy ocenowej, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą założenia lub projekt dokumentu oraz wymagane przez przepisy załączniki. W przypadku omawianego obszaru Natura 2000 założenia do niniejszego dokumentu planistycznego zostały udostępnione wraz z wspomnianym wcześniej obwieszczeniem w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu zadań ochronnych, zaś projekt dokumentu wraz z wymaganymi załącznikami (zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody) został udostępniony wraz z obwieszczeniem w sprawie wyłożenia do publicznego wglądu projektu

planu zadań ochronnych. „Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Skrzy Lewej PLH140051”, dostępna jest do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, bądź też może być udostępniona na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W trakcie udziału społeczeństwa, nie zgłoszono uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych, generujących konieczność wprowadzenia zmian.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-II.0521.1.70.2018 z dnia 30 listopada 2018 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli lub zarządców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu;
- 3) na podstawie art. 131 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz art. 28 ust. 5 i art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, może być poddany opiniowaniu przez regionalną radę ochrony przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 250 000 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych, przy czym część z zaplanowanych działań będzie realizowana w ramach Planów Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gostynin oraz Łąck. Skutki finansowe przedmiotowej regulacji wynikać będą z realizacji zaprojektowanych w planie zadań ochronnych działań ochronnych i monitoringu, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz programów unijnych, w tym PROW.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Leśnictwo i pozyskiwanie drewna”, „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej i jest zgodna z tym prawem.